

גניבה

נושא העבודה

העבודה מוגשת בחסות העמותה של נוער שוחר
משפט עברי

תוכן עניינים:

3	הקדמה אישית
4	מבוא
5-7	פרק א' גניבת דעת: קניין רוחני, סייגים והתמודדות
8-13	פרק ב' גניבה במעשה: גניבה ממעביד, שוד אלים, ענישה בחוק
14-19	פרק ג' גניבת קטין: החוקים הרלוונטיים, מקרים שונים, ההליך המשפטי
20-21	פרק ד' משפט עברי: גניבה והתפתחותה במשפט העברי
22	פרק ה' סיכום
23	בביליוגרפיה

הקדמה אישית

נושא העבודה שלי הוא גניבה.

לאחר שביררתי וחיפשתי חומרים לעבודה הקשורים לגניבה, הבנתי שגניבה לא מסתכמת בלקיחת רכוש ללא הסכמה. ישנה גניבה של רכוש שבאמת מוכרת לכל אדם, וזוהי הגדרתה של החברה בימינו לגניבה אך זהו תחום רחב המדבר גם לצורך העניין על גניבת דעת (הטעיית האדם באופן שגוי ומכוון), הונאה (התחזות, קבלת דבר מה במרמה), וכו'.

ע"פ דעתי נושא זה חשוב לצורכי למידה מאחר והוא מאוד נפוץ היום לצערי בין אם זה שימוש במילה, לצורך ביטוי ולעג, או בין אם זה פיזי שניתן לראות זאת מתרחש מהעלית השלטת ועד האדם הפשוט בחברה בימינו.

גניבה גם לפי דעתי, משפיעה רבות על המשך שגרת האדם שנגנב ממנו, מאחר ונלקח רכושו, דעתו, מסמך בבעלותו שמקנה לו חשיבות וערך.

מבוא:

גניבה בעייני יכולה להסתכם בכל דבר קטן, כל פעולה שאנו מבצעים במהלך היום, או אפילו אם נחזור ונזכור את אותם אנשים שגנבו זהויות, גנבו רכוש, וחלקם נצלו בזכות הגניבה, בשואה.

לכן נשאלת השאלה מהם אותם החריגים לעניין ואיך קובעים זאת?

כאשר נפתח בחוק העונשין נראה כי חוק הגניבה הינו מצוי בתוכו.

גניבה הינה עבירה שבבסיסה היא קניינית. אותה עבירה יכולה לבוא גם בלקיחת קניין רוחני

כאשר מדובר על גניבת זכויות יוצרים למשל.

עבירת הגניבה כוללת 2 יסודות: עובדתי ונפשי:

1. יסוד עובדתי- ביצוע פעולת הגניבה כאשר נתון שהחפץ כבר אינו ברשות בעליו.
2. יסוד נפשי- ביצוע העבירה לאחר תכנונה, ידיעת השלכותיה וכוונה תחילה על ביצוע העבירה¹.

עבירות גניבה הן נושא בפני עצמו שמצריך הקדשה רבה מנשוא והבנה על הדבר.

כאשר צריך האדם להציג מסמך וישנה האפשרות ל"גניבת עין".

כאשר האדם מבצע עסקה וישנה האפשרות ל"גניבת דעת".

¹ <https://www.constitution.org.il/%D7%92%D7%A0%D7%99%D7%91%D7%94> - עבירות גניבה/ עו"ד פלילי.

פרק א' - גניבת דעת : קניין רוחני, סייגים, התמודדות:

על פי ההלכה היהודית, גניבת דעת הינה מעשה אסור של הטעית הזולת. מעשה איסור גניבת הדעת בדרך כלל נעשה במעשה מיוחד לשם יצירת הרושם המוטעה שנוצר כלפי פלוני, אך לפעמים ישנו מצב שפלוני טועה מחשיבה או דעה אחרת שיצר לעצמו, ללא כל יצירת רושם שונה כדי שיחשוב כך, ואם לא עשה מבצע הפעולה בכוונה תחילה ליצור את אותו רושם, לא יחשב כאיסור לגניבת הדעת.²

גניבת דעת- חוק העונשין:³

(ג) לענין גניבה –

(1) "נטילה" - לרבות השגת החזקה –

(א) בתחבולה ;

(ב) בהפחדה ;

(ג) **בטעות הבעל ובידיעת הנוטל שהחזקה הושגה כך;**

(ד) במציאה, אם בזמן המציאה מניח המוצא שאפשר באמצעים סבירים לגלות את הבעל ;

ישנן סוגי גניבות שאומנם לא פוגעות האדם בחברו באופן מעשי ופיזי אך נחשבות בגדר גניבה,

ואפרט את אותם סוגים :

קניין רוחני

² https://milog.co.il/%D7%92%D7%A0%D7%99%D7%91%D7%AA_%D7%93%D7%A2%D7%AA הגדרה למושג "גניבת דעת". הסיכום.

³ https://www.nevo.co.il/law_html/Law01/073_002.htm#hed263 – סעיף 383 לחוק העונשין.

הסתרת שטר קנין [א/281] ⁴

396. המסתיר, בכוונה להונות, מסמך או חלק ממנו שהם ראייה לקנין או לזכות קנין במקרקעין, דינו - מאסר שלוש שנים.

אמנות, עיצובים, המצאות למיניהן; קניין רוחני הינו זכות על מחשבה מקורית שאתה הגית, כגון ישנו גם הקניין המוחשי והפיזי שנראה לעין לכן בדרך כלל הוא ברור ומוגדר ע"י בעליו. דיני זכויות יוצרים, דיני פטנטים, דיני סימני מסחר, דיני המדגמים וסודות מסחריים.

מדגמים

עיצובו של חפץ נקרא מדגם, העיצוב חייב להיות בייצור תעשייתי. על פי לשון החוק, מדגם פירושו סימנים הבולטים לעין בדרך של עבודת יד/ פעולה כימית, אין פירושו של מדגם בצורה קוי דמיון או קישוט המייחד את החפץ. (פקודת הפטנטים סעיף 2). מבחן ההפרה אצל מדגם הוא מבחן העין, העין היא הקובעת בעניין ההפרה, לא די בביצוע השינויים. בחיפוש אחרי אותם ההבדלים יש להתייחס גם לאיכות חומר החפץ, ידע קודם בתחום.

סימני מסחר

סימן מסחר הוא סימן המיועד להבדיל בין מוצר אחד לשני. אותו סימן מסחרי יכול להתבטא באותיות, דמוות, מספרים, מילים או שילובים של הדברים וכו'. חברות מסחריות נוהגות להבדיל את מוצריהן על מנת להבדילם מחברות אחרות. אותם סימני מסחר ושירות נרשמים ל-10 שנים ולאחר מכן יש לחדשם. אותו סימן מסחר מקנה לבעליו את הזכות הבלעדית לשימוש בסימן הנבחר, נכלל ברשות זו גם הענקת סמכות לאחרים את הרשיון לעשות שימוש בסימנו הרשום. שימוש בסימן ללא רשות בעליו מהווה הפרה ועילה לנקיטת הליכים משפטיים נגד המפר.

החוק לעשיית צדק ולא במשפט התשל"ט-1979

עקרון הנובע מחוק זה: **אסור לאדם להתעשר על חשבון חברו.** החוק לעשיית עושר כמו התעשרות על חשבון היוצר או העתקת קנין רוחני, פרי הגות מחשבתית, שלא שלך לצורך רווחיך האישיים, מהווה על פי הדין הפרת חוק. במקרים בהם לא ניתן להגדיר את הקניין הרוחני נהוג להשתמש בחוק לעשיית עושר ולווא דווקא

⁴ https://www.nevo.co.il/law_html/Law01/073_002.htm - אתר נבו/ סימן ב': עבירות מעין גניבה.

ללכת למשפט ישר.

סייגים\ נטילה שאינה גניבה⁵

גניבות לפעמים יכולות להיות חמורות אולם יש הטוענים כי גניבות מסוימות לא יחשבו לגניבות לפי החוק מאחר ובוצעו להגנה על אורגניזם אחר או בוצע במהלך שהות בעבודות ולא היו נתונים לשיקול הסביר.

(א) עמיל או שלוח המשעבד טובין או שטר בעלות עליהם שהופקדו בידו לשם מכירה או למטרה אחרת, והשעבוד הוא להבטחת סכום כסף שאינו עולה על הסכום שהגיע לו מאת שולחו בזמן עשיית השעבוד ובכלל זה סכום של שטר חליפין שקיבל עליו, או שטר חוב שעשה, על חשבון שולחו - אין זו גניבה.

(ב) עובד הנוטל מזון שבהחזקת מעבידו, בניגוד להוראותיו, כדי לתתו לבעל חיים השייך למעבידו או שבהחזקתו - אין זו גניבה.

פסק דין לצורך המחשת הנושא הנזכר לעיל:⁶

מאת: עו"ד רמה לשם | תאריך פרסום : 19/12/2017

בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב [הכריע באחרונה](#) בסכסוך שפרץ בין חברת הביטוח "רוזין" לבין עובד שפיטרה לפני כ- 4 שנים, שלטענתה גנב ממנה מידע רגיש. [השופטת נטע רות](#) קבעה שהעובד פעל בניגוד לחוק עוולות מסחריות ולנוכח חומרת מעשיו פסקה לטובת החברה את הסכום המירבי הקבוע בחוק. העובד החל לעבוד בחברה בשנת 1998, תחילה כמנהל מכירות ולאחר מכן כמנהל היחידה לביטוח אלמנטרי. מסיבה שאינה ידועה, בנובמבר 2013 הוחלט לפטרו. בתביעה שהגישה נגדו החברה באפריל 2014 היא טענה כי לאחר שעזב התגלה לה שבתקופת ההודעה המוקדמת הוא העביר למחשבו האישי מידע עסקי רגיש שנגע לפעילותה ולקוחותיה. החברה טענה כי במעשים אלה העובד הפר את התחייבותו בהסכם העבודה לשמור על סודותיה, וגרם לה לנזקים של כחצי מיליון שקל, ואולי אף יותר במידה שהמידע דלף לידיים זרות. עוד היא טענה כי לו הייתה "עולה" על מעשיו קודם לכן לא הייתה משלמת לו פיצויי פיטורים. על כן, היא ביקשה להורות לו להשיב לה את פיצויי הפיטורים ולשלם לה פיצוי בגין הנזק שגרם לה עקב גניבת המידע, וכן לפצותה בהתאם לחוק עוולות מסחריות – ובסך הכל 840,470 שקלים. בתשובה לתביעה העובד אמנם הודה בנטילת המידע אולם לטענתו, הוא מחק אותו אחרי יומיים ולא עשה בו כל שימוש. בנוסף, הוא הגיש תביעה נגדית על סך כ-780 אלף שקל, במסגרתה טען בין השאר שהחברה הפרה את הסכם העבודה בכך שביטחה אותו בביטוח פנסיוני שהסב לו נזק. בתגובה לתביעה הנגדית, החברה טענה שהעובד היה מודע לתנאי הפנסיה שלו ומעולם לא העלה טענות בנושא.

אם הייתה מוכיחה נזק הייתה מקבלת יותר

השופטת רות דנה תחילה בתביעת החברה והגיעה למסקנה כי דינה להתקבל חלקית לאחר שמצאה כי החומרים שהעובד העביר למחשבו האישי כללו בין היתר מידע אישי של לקוחות החברה כגון מספרי כרטיסי אשראי, פירוט הפוליסות שלהם וכדומה.

בהקשר זה, השופטת קבעה כי מעבר לכך שהעובד הפר את הסכם העבודה באופן חמור, הוא הפר את חובותיו כלפי לקוחות החברה. ואולם, מאחר שהחברה לא הוכיחה את סכום הנזק הנטען, השופטת דחתה את דרישת הפיצוי ברכיב זה.

בנוסף, היא דחתה את דרישת החברה להשבת פיצויי הפיטורים. השופטת הדגישה כי מדובר בפיצויים ששולמו מכוח חוק וכי החברה הייתה זכאית להחזר לו הסיבה לפיטורים הייתה נעוצה בגניבת המידע. משהעובד העביר את המידע רק

לאחר פיצויים, הכי שאני קוצר בו מיושני לבני הפיטורים

פרק ב' - גניבה במעשה: גניבה ממעביד, שוד אלים, ענישה בחוק

גניבה ממעביד

כאשר אדם עובד למחיתו ומקבל את שכרו בסיום פעולתו זהו דבר נורמטיבי. אולם במידה ואחד מעובדי החברה או המנהל מבצע גניבה מידי מעסיקו, זוהי הפרת אמון ביחסים שבין עובד למעבידו. עבירות גניבה יכולות להגיע לעד 7 שנות מאסר ; ואילו יותר אם מדובר על גניבה מהמדינה. ישנם כמה סוגי סיטואציות- כל אחד לעניין סמכותו בחברה, מקום עבודתו ולעניין ביצוע פעולתו מידי מעסיקו לעבירות גניבה המתוארות לעיל ואפרט:

- גניבה בידי עובד ציבור: ⁷

עובד הציבור הגונב דבר שהוא נכס המדינה או דבר שהגיע לידי מכוח עבודתו, וערכו עולה על אלף שקלים חדשים, דינו - מאסר עשר שנים.

- גניבה בידי עובד: ⁸

עובד הגונב דבר שהוא נכס מעבידו, או שהגיע לידי העובד בשביל מעבידו, וערכו עולה על אלף שקלים חדשים, דינו - מאסר שבע שנים.

- גניבה בידי מנהל: ⁹

חבר דירקטוריון או נושא משרה של תאגיד הגונב דבר שהוא נכס התאגיד, דינו - מאסר שבע שנים.

⁷ סעיף 390 לחוק העונשין/תיקון מס' 23.

⁸ סעיף 391 לחוק העונשין/ תיקון מס' 23.

⁹ סעיף 392 לחוק העונשין.

- גניבה בידי מורשה : ¹⁰
- העושה אחת מאלה, דינו מאסר שבע שנים :
- (1) גונב נכס שקיבל עם יפוי כוח לעשייה בו ;
- (2) גונב נכס שהופקד אצלו, לבדו או עם אדם אחר, על מנת שישמרנו שמירה מעולה או ישתמש בו או בתמורתו, כולם או מקצתם, למטרה פלונית או ימסור כולם או מקצתם לאדם פלוני ;
- (3) גונב נכס שקיבל, לבדו או עם אדם אחר, בשביל אדם אחר או לזכותו ;
- (4) גונב מן התמורה של נייר ערך, או של עשייה בנכס על פי יפוי כוח, כשקיבל הוראה שתשמש למטרה פלונית או תשולם לאדם פלוני.
- חשוב לציין - כשמדובר בדמות אזרחית המבצעת גניבה ממעביד, הוא מרצה על עונשו, אך כשמדובר בדמות אזרחית ציבורית במדינה, המבצעת גניבה ממעבידו או מהמדינה- ישנם פגיעות עצומות יותר, בין אם זה מוניטין שאינו יאפשר את המשך שגרתו במהלך חייו, ואפילו אולי יצטרך להסב את מקצועו מאחר ויזכרו לו את העבירה. נוסף לכך, זהו הסטטוס על אותו אדם ש"ידבק" אליו ואל משפחתו.

---

¹⁰ סעיף 393 לחוק העונשין.

ולעניין זה ארצה להדגים זאת באמצעות פסק דין של דמות ציבורית/פס"ד: 11

פורסם: בארץ, יובל שפירא / 16/02/2018

ראש עיריית כפר סבא, יהודה בן חמו, הודיע היום (שישי) שיתפטר מתפקידו "כדי לנהל את ההליך המשפטי ולעמוד על צדקתו", וזאת לאחר שהגישה פרקליטות מחוז מרכז כתב אישום נגדו לבית המשפט המחוזי. כתב האישום כולל עבירות מרמה והפרת אמונים, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, גניבה בידי עובד ציבור, הטרדת עד, עבירות מס ועבירות נוספות.

בהודעה אישית מטעמו מסר בן חמו: "... לאור זאת החלטתי להודיע בצער על החלטתי לסיים לאלתר את תפקידי כראש עיריית כפר סבא. אני סבור שכך צריך לנהוג נבחר ציבור כלפי בוחריו. גם ברגעים אלה, בהם אני חש שנחת עלי "ברבור שחור", בגרון ניחר ובעין דומעת בתקווה שאצליח להוכיח את חפותי ולהתהלך בעתיד ברחובות העיר בגאון וכחף מכל רבב. תודה לכולם."

לפי כתב האישום, שהוגש בידי עו"ד אורלי שרגנהיים, במהלך שנות כהונתו כראש העיר כפר סבא יצר בן חמו מנגנון הונאה במסגרתו קיבל תרומות המיועדות לכאורה לנזקקי העיר, וזאת ללא שיתוף מחלקת הרווחה או גזר העירייה. בן חמו הניע את אנשי לשכתו לפנות בסמוך לחגים לאנשי עסקים וקבלנים הפועלים בעיר כפר סבא, וביקש מהם לתרום באמצעות העירייה תווי קנייה לנזקקים בעיר. בתמורה לפניות קיבל בן חמו תווי קניה בסך כולל של כ-607,500 ש"ח. בחלק מתווי הקניה עשה בן חמו שימוש לצרכי האישיים, ואת חלקם חילק לאנשים שונים בהתאם לראות עיניו. בין היתר חילק בן חמו את התוויים למקורביו, עובדי לשכתו, עובדת משק ביתו ולפעילי שכונות, לשימושם האישי או לחלוקה לתושבי העיר. בן חמו לא דיווח על התקבולים לרשות המסים ולא שילם את המסים הנובעים מפעילות זו.

פרסום ב"מעריב" עורר סערה

בין ההגבלות שהוטלו עליו במהלך השנה האחרונה, נאסר עליו להגיע לעירייה ולהיפגש עם גורמים בעירייה ללא אישור משטרתי. כמו כן, נאסר עליו להתעסק בנושאים הקשורים לאגף ההנדסה, לכספים ולרווחה. הרחקתו הוארכה פעם אחר פעם, בהסכמתו, על רקע טענות לשיבוש חקירה והטרדות עדים.

הפרסום ב"מעריב" עורר הדים רבים, מאז העירייה התנהלה כמרקחה ונראה שבן חמו איבד גם את חברי הקואליציה שלו. חברי מועצת העיר אף אספו תשע חתימות, מתוך עשר הנדרשות על מנת לקיים דיון להדחת בן חמו מראשות העיר אולם כאמור, מאז ההליכים המשפטיים התקדמו. ימים לאחר הפרסום קבעה הפרקליטות תאריך להליך השימוע, שהתקיים לפני כחודש, ובו נדחו טענותיו של בן חמו. במהלך הסערה הודח בן חמו גם מראשות דירקטוריון החברה הכלכלית לפיתוח העיר. ההדחה התקבלה בעת ישיבת מועצה מיוחדת שכונסה לשם כך וברוב גדול של 11 תומכים מול 4 מתנגדים. כעת כאמור, הוגש נגדו כתב אישום ווועדה מטעם שר הפנים צפויה להתכנס ולהשעות אותו מתפקידו עד לבירור החשדות והעמדתו לדין.

שוד/ שוד אליים: ¹²

גניבה הנעשית באופן אליים תוך הפחדת הנשדד, נקרא שוד. במהלך ביצוע עבירת השוד מתקיימות פגיעות בזכויות כמו: פגיעות בזכויות הקניין, פגיעה בזכות לחיים ביטחון ושלמות הגוף, פגיעה בחירותו של הנשדד. כאשר מתרחש שוד בנסיבות מחמירות - אדם נמצא אשם בעבירות שוד מזוין או עבירת שוד יועמד בדין לעונש של 14 עד 20 שנות מאסר בפועל.

שוד-חוק העונשין:

ישנו המושג גניבה, שסעיף 383 לחוק העונשין מגדיר ומפרט עליו, אך נוסף למושג גניבה, בא מושג חמור לו, סעיף 402 לחוק העונשין - "שוד".

ההבדל בין השניים, הוא שגניבה היא לקיחת משהו באופן לא רצוני, ואילו שוד, הוא גניבה, שאליה מצורפת אלימות - מילולית או וופיזית. בדיון בית המשפט ייתכן ויהיה ניתן להאשימו גם בגניבה וגם בתקיפה, באיומים וכן הלאה. ניתן לומר שגניבה גם מתבצעת ללא יצירת קשר עם בעל הרכוש לעומת שוד שהגניבה מתרחשת מול בעל הרכוש ולקיחתו מול עיניו.

(א) הגונב דבר, ובשעת מעשה או בתכוף לפניו או לאחריו מבצע או מאיים לבצע מעשה אלימות באדם או בנכס כדי להשיג את הדבר הנגנב או לעכבו אצלו או כדי למנוע התנגדות לגניבת הדבר או להתגבר עליה, הרי זה שוד, ודינו של השודד - מאסר ארבע-עשרה שנים.

(ב) היה השודד מזויין בנשק או במכשיר שיש בהם כדי לסכן או לפגוע, או שהיה בחבורה, או שבשעת השוד או בתכוף לפניו או לאחריו הוא פצע אדם, הכהו או השתמש באלימות אחרת כלפי

גופו, דינו - מאסר עשרים שנים.¹³

¹²

<https://www.dok.co.il/%D7%94%D7%AA%D7%9E%D7%97%D7%95%D7%AA/%D7%A2%D7%91%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%AA-%D7%A8%D7%9B%D7%95%D7%A9/274->

[- %D7%A2%D7%91%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%AA-%D7%A9%D7%95%D7%93](https://www.dok.co.il/%D7%A2%D7%91%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%AA-%D7%A9%D7%95%D7%93)
¹³ סעיף 402 לחוק העונשין.

ניסיון לשוד

ניסיון לשוד לעומת שוד מדבר על גניבה ונוסף לזה תקיפה. מבצע השוד אינו מספיק להשלים את פעולתו, וגם אם לא גנב/ הצליח לגנוב, יואשם בניסיון לשוד עצם האקט שבוצע.

34583-02-12
10/07/2012

פסק דין לדוגמא- שוד אליים:¹⁴

הנתבע:
דוד דיס
עו"ד סיימון ושדה

נגד

התובע:
מדינת ישראל
עו"ד גדה

הנאשם הורשע לאחר שמיעת הוכחות בעבירת שוד בנסיבות מחמירות (בחבורה) לפי סעי' 402(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

ביום 10.2.12 בשעה 02.45 הלך המתלונן ברח' מנחם בגין בת"א, ואחז בידו מכשיר אייפון. הנאשם היה במקום עם עוד שניים נוספים, ובהבחינם במתלונן, פנו השלושה בשאלות למתלונן, ולאחר מכן הוא עזב את המקום. כאשר התרחק מעט, שמע המתלונן קולות מאחוריו, הנאשם ושני חבריו התקרבו אליו, ותקפוהו בצוואת חדא, במטרה לגנוב ממנו את הטלפון, הפילוהו לארץ, בעטו בגופו, היכו בפניו ודרכו על ידו האוחזת באייפון, ולבסוף גנב ממנו הנאשם את המכשיר, והשלושה נמלטו.

כמחצית השעה לאחר מכן, נתפס הנאשם כאשר מכשיר האיפון בידיו, וטענתו כי מצא את המכשיר וכי אינו מעורב כלל בארוע השוד, נדחתה לאחר שמיעת הראיות, ועל כן הורשע בעבירה כפי שיוחסה לו בכתב האישום. יודגש מעתה כי אין להחמיר עם הנאשם רק משום שניהל דיון הוכחות בתיק, כיוון שטענתו בענין קשיים בזיהוי, אכן התקבלה, והרשעתו לא נבעה כתוצאה מזיהוי ע"י המתלונן, אלא עקב חזקה תכופה של מציאת האיפון ברשותו זמן קצר לאחר הארוע, בנסיבות מחשדות כפי שפורט בהכרעת הדין.

עדות המתלונן שימשה, למעלה מן הצורך כראיה מחזקת ואף מסייעת לחזקה התכופה, אף שניתן היה להרשיע את הנאשם ע"ס החזקה בלבד, אף ללא עדותו של המתלונן.

הנאשם הוא פליט מאריתראה, וזכאי לכן להגנה המוענקת ע"י האום לפליטים, וביהמ"ש התייחס לתופעה ההולכת ונפוצה של ביצוע שוד של אזרחים לצורך נטילת מכשיר האיפון שלהם, תוך שימוש באלימות, לעיתים אלימות גסה וחמורה.

בשורת פס"ד עמד ביהמ"ש על הצורך להחמיר בענישה כדי להעביר מסר חד משמעי וברור כי תרופתם של השהים הבלתי חוקיים המגיעים לארץ כדי לחפש עבודה, לא תהיה בביצוע מעשי שוד או מעשי אלימות. אני גוזר על הנאשם עונש של 4 שנות מאסר בפועל, החל מיום מעצרו - 10.2.12 ומטיל עליו 18 חודשי מאסר ע"ת שלא יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת שוד, עבירת אלימות כלפי אדם אחר שתוצאתה חבלה שלממש, או עבירת רכוש מסוג פשע.

לאור מצבו הכלכלי של הנאשם כפליט, אני נמנע מהטלת עונש של קנס.

הענישה בחוק

הגדרה: ¹⁵

התוקף אדם לשם שוד, דינו - מאסר שבע שנים; ואם נעברה העבירה בנסיבות כאמור בסעיף 402(ב), דינו - מאסר עשרים שנים.

דין הגונב - ¹⁶הגונב, דינו - מאסר שלוש שנים, והוא אם לא נקבע לגניבה עונש אחר מחמת נסיבותיה או מחמת טיבו של הדבר שנגנב.

גניבה בנסיבות מיוחדות ¹⁷ -

(א) הגונב דבר כמפורט להלן, דינו - מאסר ארבע שנים

(ב) הגונב דבר שערכו עולה על 500,000 שקלים חדשים, דינו - מאסר שבע שנים.

ארצה לציין: פסק הדין שניתן לדוגמא לעיל תחת הכותרת "גניבה ממעביד" - פסק

דין לדוגמא, מדגימה גם בנושא זה, כיצד משפיע ההליך המשפטי של האדם,

התמודדותו עם הנושא ופעולותיו בעת ההליך, שינוי במצבו ובמצב משפחתו, ואם

¹⁵ סעיף 403 לחוק העונשין.

¹⁶ סעיף 384 לחוק העונשין.

¹⁷ סעיף 384, (א), (ב) לחוק העונשין.

הוא דמות ציבורית נניח שיפגע יותר מאדם אזרחי אחר, וכן הלאה.

פרק ג' - גניבת קטין: החוקים הרלוונטיים/ מקרים שונים/ ההליך עצמו

החוקים הרלוונטיים¹⁸

קטין הינו אדם שלא מלאו לו 12 שנים, לכן אינו רשאי וכשיר לעמוד לדין פלילי. לקטין יחס אחר לעומת האדם המבוגר ואין אפשרות להגיש נגדו כתב אישום. עם זאת, למרות גיל הקטין שאינו נושא באחריות הפלילית, עדיין יהיה ניתן להאשים את הורי הקטין הנאשם, באופן עקיף. לביהמ"ש מטרה להחזיר את הנער הקטין למוטב, לשגרה הנורמטיבית, לנסות לטפל בו ולשקמו. ישנו הרצון להחזיר את הקטין להתנהגות ולהתנהלות סדירה. לשם טיפול זה, אותו נער נשלח לשירותי המבחן לצורך קבלת החלטות אודות ההליך השיקומי הספציפי המתאים עבורו. הטיפול יכול להיות במסגרות שונות. לכן, כדי ליצור טיפול מקצועי והולם לאורחות חייהם של הקטין ובני משפחתו, ייצוג הקטינים בהליך משפטי נעשה כבר בהתחלה ללא עיכובים מיותרים¹⁹.

ענישת קטין (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

¹⁸ אתר "LawGuide.co.il מדריך עורכי דין ומידע משפטי" - <https://www.lawguide.co.il/articles/4211/21649>

בישראל"

¹⁹ <https://www.sagizeni.co.il/%D7%9E%D7%94%D7%95-%D7%99%D7%97%D7%A1-%D7%94%D7%9E%D7%97%D7%95%D7%A7%D7%A7-%D7%9C%D7%A2%D7%91%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%AA-%D7%92%D7%A0%D7%99%D7%91%D7%94-%D7%A9%D7%91%D7%95%D7%A6%D7%A2%D7%95-%D7%A2%D7%99>

- מתוך מאמרו של "משרד עורכי דין/

שגיא זני.

(א) על ענישת קטין יחולו הוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשלי"א-1971.²⁰

(ב) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), בית המשפט רשאי להתחשב בעקרונות ובשיקולים המנחים בענישה המנויים בסימן זה, תוך התאמתם לענישת הקטין, ככל שסבר שראוי לתת להם משקל בנסיבות המקרה. מגיל 14 ואילך יש אפשרות להכניס קטין למעצר של 24 שעות גם ללא צו שופט, ואף להאריך את המעצר עד ל-20 ימים במצטבר עוד לפני הגשת כתב האישום.

משך מעצר קטין לפני הגשת כתב אישום/ תשס"ח-2008²¹

בסעיף 17 לחוק המעצרים, לעניין קטין, בסעיף קטן (א), בכל מקום, במקום "15 ימים" יקראו "10 ימים" ובסעיף קטן (ב), במקום "30 ימים" יקראו "20 ימים".

העמדת הקטין לדין²²

התקופה להעמדה לדין של מי שביצע עבירה בהיותו קטין (תיקון: תשס"ח) אין להעמיד אדם לדין בשל עבירה שביצע בהיותו קטין אם עברה שנה מיום ביצועה אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

מקרים שונים

לאדם יש זכויות- מגמר לידו ועד סיום מותו. כך גם לקטין, יש זכויות ויש חובות. אך חשוב לזכור כי לקטין יש אפוטרופוסים טבעיים עליו.

יש פעולות בהם הקטין מבצע פעולות ואילו האפוטרופוס יכול לבטל אותן או לא להסכים אליהן ובכך פעולות אלו אינן יהוו תוקף. וכן נוסף לכך מקרים בהם הקטין מבצע פעולות שאינן חוקיות והאפוטרופוס משלם עליהם, מאחר והקטין אינו יכול לשאת את עול העבירה עליו לאור גילו. אציג כעת חוקים המדגימים את הנושא הנ"ל, ובהם:

חוק הכשרות המשפטית תשכ"ב 1962

²⁰ סעיף 40, טו, (א), (ב).

²¹ סעיף 10, ט/ תיקון מס' 14.

²² סעיף 14, אתר "psakdin אתר המשפט הישראלי".

ביטול פעולות של הקטין:²³

- פעולה משפטית של קטין שנעשתה שלא בהסכמת נציגו ניתנת לביטול
- (1) על ידי נציגו, ואם אין לקטין נציג – על ידי היועץ המשפטי לממשלה, תוך חודש ימים לאחר שנודע להם על הפעולה ;
- (2) אם לא נודע לנציג או ליועץ המשפטי לממשלה על הפעולה – על ידי הקטין, תוך חודש ימים לאחר שהיה לבגיר.

תפקידי ההורים:²⁴

אפוטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם ; וצמודה לה הרשות להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו, והסמכות לייצגו.

חובת ציות הקטין:²⁵

הקטין חייב, תוך כיבוד אב ואם, לציית להוריו בכל ענין הנתון לאפוטרופסותם.

אחריות ההורים:²⁶

ההורים לא ישאו באחריות לנזק שגרמו לקטין תוך מילוי תפקידי אפוטרופסותם, אלא אם פעלו שלא בתום לב או לא נתכוונו לטובת הקטין ; הם לא ישאו באחריות לנזק שגרמו לרכושו של הקטין תוך מילוי תפקידי אפוטרופסותם, אם פעלו בתום לב ונתכוונו לטובת הקטין.

תפקידי האפוטרופוס לקטין ולפסול דין:²⁷

אפוטרופוס של קטין חייב לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן חייב הוא בשמירת נכסי הקטין, ניהולם ופיתוחם ; הוא רשאי להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו והוא מוסמך לייצגו ; והכל אם

²³ סעיף 5 לחוק הכשרות והאפוטרופסות תשכ"ב-1962.

²⁴ סעיף 15 לחוק הכשרות והאפוטרופסות תשכ"ב-1962.

²⁵ סעיף 16 לחוק הכשרות והאפוטרופסות תשכ"ב-1962.

²⁶ סעיף 22 לחוק הכשרות והאפוטרופסות תשכ"ב-1962.

²⁷ סעיף 38 לחוק הכשרות והאפוטרופסות תשכ"ב-1962.

לא הגביל בית המשפט את תפקידי האפוטרופוס. והוא הדין בשינויים המחוייבים,
באפוטרופוס של פסול-דין.

פס"ד לדוגמא לעבירות נוער וההשלכות:²⁸

821-16	המשיבה:	המערער:
19/07/2016	מדינת ישראל	פלוני
	עו"ד מירי	עו"ד מוחמד עווד
	קולומבוס	נגד

²⁸ מתוך "psakdin" אתר המשפט הישראלי"

בפס"ד נוסף קטין סייע לשוד חנות תכשיטים בנצרת וערער לעליון. הקטין ביצע עבירה של סיוע לשוד בעודו בן 16.5 בלבד בהשפעת "חברה רעה" של בגירים מאז עלה על דרך של שיקום שבה הוא פוסע זה מספר שנים. ביהמ"ש העליון קובע כי מדובר בנסיבות חריגות המצדיקות הימנעות מהרשעה כאשר השיקול שהכריע את הכף הוא ההצלחה המשמעותית והמובהקת של מסלול השיקום שעליו עלה המערער. המערער ביצע עבירה של סיוע לשוד בעודו קטין בן 16.5 מאז עלה על דרך של שיקום שבה הוא פוסע זה מספר שנים. שירות המבחן המליץ להימנע מהרשעה. ביהמ"ש המחוזי הרשיע את המערער בעבירה שיוחסה לו והשית עליו עונש של שבעה חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו; עונשי מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן. על כך ערער זה במרכזו השאלה האם יש הצדקה להימנע מהרשעתו של המערער ובצידה השאלה של דרכי הענישה או הטיפול שיש לנקוט בעניינו של המערער ביהמ"ש העליון) מפי השופטת ד' ברק-ארז, בהסכמת השופטים (קיבל את הערעור מהטעמים הבאים: כידוע, בבוא בימ"ש לנוער להכריע בשאלה של הימנעות מהרשעה של קטין על ביהמ"ש לתת משקל יתר לנסיבותיו האישיות של הקטין, ובכלל זה לגילו, לנזק הצפוי לו בגין ההרשעה, לאפשרויות הטיפול בו ולסיכויי שיקומו. לכך מצטרף גם האינטרס הציבורי בהשבתו של הקטין לתפקוד נורמטיבי בחברה בעודו בתחילת דרכו בחיים. עם זאת, הימנעות מהרשעה אינה עניין של מה בכך, והשימוש בסמכות זו יעשה במקרים שבהם הנסיבות מצדיקות זאת בלבד, וכאשר התועלת מאי-הרשעתו של הקטין תעלה על זו שתופק מהרשעתו. עניינו נמנה עם אותם מקרים כאשר השיקול המכריע את הכף הוא ההצלחה המשמעותית והמובהקת של מסלול השיקום שעליו עלה המערער ממועד ביצוע העבירות ועד הכרעת הדין. אכן חומרת העבירה שבה היה מעורב המערער מכבידה על ההחלטה. ברי כי ככל שמדובר בעבירה חמורה יותר, כך גובר האינטרס הציבורי בהרשעה. אולם, לא ניתן לשלול מראש העדפה של שיקולי שיקום גם כאשר בוצעה עבירה שאינה קלה. כידוע, לשיקולי השיקום ניתן משקל מוגבר בעניינם של קטינים, אף בעבירות קשות, בשל האינטרס הציבורי להחזירם למוטב. הדברים מקבלים משנה תוקף כאשר קיימת המלצה חד משמעית של שירות המבחן המעידה על הצלחה משמעותית של המסלול השיקומי בעניינו של המערער, ועל שיתוף פעולה מרשים ועקבי מצדו. אין מדובר אפוא במקרה גבולי, שבו עולים ספקות באשר ליכולתו של הקטין להשתקם. כן ניתן משקל לכך שהעבירה בוצעה על-ידי קטין, שאף לא היה על סף גיל הבגירות, שפעל בהשפעת "חברה רעה" של בגירים ולכך שהמערער לא נטל חלק פעיל באלימות שהופעלה כלפי המתלונן ובמעשה השוד עצמו, ואף לא נטל לידיו חלק מהשלל. בהקשר זה נקבע כי אמנם אין בכך כדי להמעיט מאחריותו של המערער ומחומרת מעשיו- אך יש לדברים השפעה על התוצאה בעניינו. בסופו של יום, בשים לב למכלול הנסיבות ומבלי להקל ראש בחומרה הרבה של הפגיעה במתלונן, ביהמ"ש סבור כי האיזון הנכון הינו הימנעות מהרשעתו של המערער, בצד השתת דרכי טיפול בדמות צו מבחן למשך שנה מיום מתן פסק דין זה וחיובו של המערער בביצוע שירות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות וכן הגדלת הפיצוי למתלונן ב-10,000 שקלים (נוסף על 40,000 ₪ שהמערער כבר שילם)

הליך משפטי- קטין²⁹

הואיל ובשונה משופטי הנוער בבית המשפט לנוער, שזהו עיסוקם, בתי המשפט המחוזיים היושבים בערעור וכן בית המשפט העליון, אשר משמשים בפועל, לצורך אותם תיקים כבתי משפט

²⁹ "על הקטין במשפט מאת השופט אליקים רובינשטיין/ עמ' 55.

לנוער, נחוצה אפוא הפנמה של מערכת המשפט ליחסו המיוחד שהנער זקוק לו ולדרכים המיוחדות הרלוונטיות לגבי טיפולו שמתקבלות על ידי בתי המשפט. בית המשפט ממלא תפקידים רבים וביניהן גם להגן על הילד מפני טראומות למיניהן המיותרות להליך השיקומי והענשתי. לעניין זה ישנו המושג "טובת הילד". מלכתחילה יש להקפיד על ההליך המשפטי של הקטין שמתנהל כאמור בדרך התקינה והראויה לקטין בהתאמה המקסימלית. והדין עצמו ייגזר לאחר שיובאו בחשבון כל הפרמטרים הדרושים לקבלת החלטה נכונה בדיון.

שפיטת קטינים וענישתם³⁰

הקטין יישפט בבית משפט לנוער לשם קבלת ההגנה הדרושה לו. בית המשפט דן בדלתיים סגורות בבית דין לנוער. קטין שנידון למאסר או שהושם במעצר לא יוחזק ביחד עם בגירים, ימצא באגף נפרד ומבודד מהבגירים. בית המשפט לא יהיה רשאי לגזור דינו של קטין לעונש מאסר במידה וטרם מלאו לו 14 שנה. לעניין זה נכנס תיקון מס' 14 לחוק הנוער שמדבר בחלק מן דבריו על זכויות הילד שפיטת ילדים ועל ענישתם: "תפיסה זו מבקשת להגן על זכויותיו של קטין כחשוד וכנאשם בביצוע עבירות, תוך התחשבות בכשריו המתפתחים, ובעקרון- על של טובת הילד".³¹

חקירת ילדים והעדתם בהליך הפלילי³²

תחום חקירת ילדים נחלק לשלושה תחומי משנה- ילדים כעדים למעשה עבירה, ילדים כנפגעי עבירה וילדים כעוברי העבירה. לשלושת המקרים הללו, קובע החוק כי רק לחוקר ילדים מוקנית הסמכות לחקור ילדים, וכי אין לתת לילד לעמוד על שולחן העדים רק באישורו של חוקר הילדים. דבר זה נעוץ מתוך עקרון "טובת הילד"- ישנו הרצון להגן על הילד מפני ההליך המשפטי החריג. אולם, מצויים פתרונות רבים לכך כמו, גביית העדות שלא בנוכחות הנאשם או גביית עדות מוקדמת מהילד. אך למרות הרצון בדרך זו הדבר עלול לפגוע בזכויות הנאשם והקושי בעשיית צדק.

יש לציין, מקרים בהם הילד חשוד כמבצע העבירה, חוקרי הילדים מתירים למרות סוגיית העניין

³⁰ על הקטין במשפט מאת השופט אליקים רובינשטיין/ עמ' 56.
³¹ מתוך דברי ההסבר להצעת חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) (תיקון מס' 14), (התשס"ו, 2006ה"ח 468.

³² על הקטין במשפט מאת השופט אליקים רובינשטיין/ עמ' 61.

להעמיד את הקטין על העדות במשפט, שכן ישנה פגיעה בקטין.

פרק ד' - גניבה והתפתחותה במשפט העברי:

גניבה במעשה

גם בימינו הפרשיות הראשונות של ספר ויקרא כוללות מונחים הקשורים אלינו. אף כי

המשמעויות שונות לחלוטין.

ויקרא ה, כ-כד

וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו. או מצא אבדה וכחש בה ונשבע על שקר, על אחת מכל אשר יעשה האדם לחטא בהנה. והיה כי יחטא ואשם, והשיב את הגזלה אשר הפקד אתו, או את האבדה אשר מצא. או מכל אשר ישבע עליו לשקר ושלם אתו בראשו וחמשתיו יסף עליו, לאשר הוא לו יתננו ביום אשמתו. ישנה פגיעה בממון הזולת, מאחר והקורבן החוטא בחטא מקריב לצורך כפרתו במעשה, אשם זה נקרא "אשם גזלות" ונבדל משאר האשמות. המשפט העברי מתנהל באופן חריף ביותר לגניבת ממון הזולת או לקיחת דברים הנראים על פניהם זניחים וככל הנראה היו בבעלותו של אדם אחר, או ההנחה שאף אחד לא צריך את החפץ הזה.

פירש רש"י: "רוב בני אדם חשודים על הגזל, כעין גזל, שמורים להתירא במשא ובמתן, לעכב איש מריווח הראוי לו ולחברו".

רש"י בדבריו אומר שכביכול רוב בני האדם הינם חוטאים בגזל. ועושים זאת כיוון שלא עמלו בהלכה, לא הבינו את הכתוב ולא העריכו נכון את המפורש וכך ההלכה נעלמה מדרכיהם.

ישנו גבול דק מאוד המבחין בין גנב לגזלן-

רבי אבהו: "לפני תשעה-גנב, ולפני עשרה-גזלן".

כאמור, במידה והפעולה מתבצעת מול תשעה אנשים שכן פעולה זו תקרא גניבה ואילו מול עשרה אנשים נחשבים לעדה שלמה לכן חמור יותר, וביצוע פעולה זו תקרא גזלה.

בר קפרא: "זה שהוא גוזל בפרהסיא..". גזלן הוא מי שגזל כשביצע את הפעולה בציבור.

רמב"ם: "כל הגונב ממון משווה פרוטה ומעלה, עובר על לא תעשה, שנאמר: "לא תגנבו".

הגונב נקרא כך משום שגנב פרוטה ומעלה, נחשב לגניבה אחת.

"כל הגוזל את חבריו שווה פרוטה, עובר בלא תעשה, שנאמר: "לא תגזול".

איסור הטעיה, גנבת דעה והונאה

כבר בתורה נאסר דין הונאה במסחר. המוכר שישית משווי השוק של הנכס, ויכול הצד הנפגע, הצד שהתאנה לבטל את המשא ומתן במידה ורוצה בכך.

ויקרא כה, יד

"וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אך תונו איש את אחיו". לעומת דין הונאה שעיקרו בדיני חוזים, איסור גניבת דעת, עיקרו נטוע במכר והגנת הצרכן. אך יש להבחין כי גם במקרה בו לא הייתה "הונאה", על המוכר להימנע מיצירת מצג שווא מטעה לעסקה או למוצר.

מקור האיסור

הרמב"ם בהלכות מכירה פרק יב': "אסור למוכר או לקונה להונות את חברו שנאמר וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד לעמיתך אל תונו". לעומת, הלכות מכירה פרק יח', בו מדובר על הלכות איסור גנבת דעת, הרמב"ם לא מזכיר את מושג ההלכה אפילו פעם אחת כמקור לאיסור. הראשונים סבורים בדומה לאיסור ההונאה, כי גם איסור גנבת דעת הינו חלק מן האיסורים המצויים בתורה. איסור גנבת דעת נכלל בספר ויקרא בפרשת "קדושים תהיו": "לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו". בעוד שהאיסור של גניבה מתמקד בממון-בעין, גניבת עין ממוקדת בהתנהגות שאינה מותרת. היא עשויה להתבטא גם במעשה הטעייה שלא בעניין ממוני, אלא במישור שונה, אפילו אינו חייב שיהיה מוחשי. כמו למשל: פלוני הפציר בחברו שיענה להזמנתו ויודע מראש פלוני כי אינו באמת מעוניין בהזמנה זו, הריהו בכלל "גונב דעת" מאחר וגורם לחברו להחזיר לו טובה בחינם. והוסיפו בתלמוד: "אסור לגנוב דעת הבריות ואפילו דעתו של גוי".

סייגים לאיסור

כאשר המוכר, גונב הדעת הפוטנציאלי, עשה הפעולה האקטיבית שהביא להבנת ה"קונה" או אדם אחר לטעות המצויה ולהבנה השגויה להניח כי "המוכר" רוצה בטובתו והמעשה נעשה עבורו, הינו עבר על איסור גנבת דעת. אולם, לעומת זאת כאשר ה"קונה" טעה מדעתו וחשב שהמוכר עשה לו הנחה או היטיב עמו במש ומתן, לא יצא המוכר כגונב דעת, שהרי הקונה הטעה עצמו בלי משים לב. ישנם מחלוקות רבות העומדות בשאלת החכמים המודים שיש גבול לפרסום המותר, במידה ומתפרש כמטעה הצרכן: "ומודים שלא יבור מעל פי מגורה, שאינו אלא כגונב העין".

פרק ה' - סיכום³³:

המשפט הישראלי מבחין בין מושגים רבים, כמו פרסום או מצג לשם "הטעיה" או "רמייה", לבין פרסום לשם "גנבת עין". ניתן להבחין בין מושגים הנמצאים במשפט הישראלי אך לרוב חופפים לדיני ההלכה במשפט העברי.

במשפט הישראלי הדין מחולק על פי סוגי הגניבה ועל פי אופן ביצוע העבירה. לעומת המשפט העברי שמחלק את העבירה לנושאים, כמו גזלן וגנב וההבחנה הדקה שיש ביניהם, מתי נחשב גנב ומתי יקרא גזלן, במי זה תלוי ולמה.

המשפט העברי אף מנסה להבין מדוע האדם מבצע את הפעולה.

נוסף לכך, מצורפת להגדרה גניבה גם דבר הנראה מוזנח, והאדם חשב שהוא הפקר.

גם במשפט הישראלי וגם במשפט העברי בעת מקרה גנבת דעת, הסייגים לעבירה די דומים בביצוע האקטיבי: במידה וה"קונה" מפרש דבר שגוי, בלי שה"מוכר" יצר רושם מוטעה, אין מקרה זה ייחשב לגנבת דעת.

בעבודה זו בחרתי להראות במשפט הישראלי את הדגש על עבירת גנבה כאשר מדובר בקטין ואילו במשפט העברי הצגתי את הפרשנים השונים המציגים את העבירה וסוגה. בין המשפט הישראלי של ימינו מצורפות פסיקות והנחיות נוספות להלכה היהודית שחוקקה אז, לאותם זמנים, לכן יש נושאים ומושגים שונים בהתאם לתקופות השונות שחיו בהם.

³³ גליון מס' 466, פרשת ויצא, תשע"ז. "ותגנוב את לבבי".

[file:///D:/Users/User/Downloads/%D7%92%D7%A0%D7%99%D7%91%D7%AA%20%D7%93%D7%A2%D7%AA%20%D7%91%D7%9E%D7%A9%D7%A4%D7%98%20%D7%94%D7%A2%D7%91%D7%A8%D7%99%20\(3\).pdf](file:///D:/Users/User/Downloads/%D7%92%D7%A0%D7%99%D7%91%D7%AA%20%D7%93%D7%A2%D7%AA%20%D7%91%D7%9E%D7%A9%D7%A4%D7%98%20%D7%94%D7%A2%D7%91%D7%A8%D7%99%20(3).pdf)

רשימה ביבליוגרפית

חקיקה

- חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962.
 חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971.
 חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962.

פסיקה

- בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב.
 בית המשפט המחוזי תל אביב – יפו.
 בית המשפט המחוזי נצרת (בשבתו כבית משפט לנוער).
 פרקליטות מחוז מרכז.

מאמרים

- "PsakDin / אתר המשפט הישראלי"
 "ותגנוב את לבבי", גליון מס' 466.
 הפרקליטות נ' יהודה בן חמו, ראש עיריית כפר סבא / מעריב "on-line"
 "AD / אסף דוק, משרד עורכי דין פלילי"
 "LawGuide.co.il / מדריך עורכי דין ומידע משפטי בישראל"
 "משרד עורכי דין שגיא זני / עורך דין פלילי"
 "עורך דין פלילי / זכויות, טיפול בעבירות, מחיקת רישום פלילי ועוד"
 "על הקטין במשפט/ השופט אליקים רובינשטיין".

משפט עברי

ספרות הפסיקה

- אבהו- פירוש, גניבה במעשה.
 בר קפרא- פירוש, גניבה במעשה.
 הרמב"ם בהלכות מכירה, פרק יב.
 רמב"ם- פירוש, גניבה במעשה.
 רש"י- פירוש, גניבה במעשה.

מקורות הפסיקה

- ויקרא ה', כ-כד.
 ויקרא כה', יד.